

Komédia

118.

SZIKLAY JÓZSEF — SZÁZSZORSZÉP

Angelo, felv.

Színházi zenei, művészeti hetilap.
Szerkeszti: Kardos István

Ára 3 korona.

A HOFFER CSALÁD
MÁTRAY ERZSI, ALSZEGHY IRMA, MIHÁLYFI KÁROLY, GÁL GYULA, ÁGHY BÖSKE, PETHES SÁNDOR
Herceg Ferenc: Fekete lovas

Papp R. felv.

Komédia

Megjelenik
minden csütörtökön.
Egyes szám ára 3 korona.

Színházi, zenei és művészeti hetilap.
Szerkeszti:
KARDOS ISTVÁN.

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:
VI. TERÉZ-KÖRUT 24/a.

HERCZEG FERENC

Széchenyi István fajtájából való magyar. Gondolkozó ember, író és politikus, akinél azonban nem lehet élesen elválasztani az embert az írótól, az írot a politikustól: egy személyben egyesíti mind a hármat, még pedig olyan tökéletesen, hogy nem lehet tudni, hol végződik az egyik és hol kezdődik a másik.

Most, hogy a „Fekete lovas” alkalmából ismét a színpadról hallatja szavát, le kell szögeznünk azt a szembeötlő különbséget, amely ezt a darabját előző munkáitól elkülöníti. A „Bizánc” és az „Öcskay brigádéros” voltak az első állomásai annak a történelmi sorozatnak, amely az „Árva László király” tragikumával folytatódott és most a „A fekete lovas” mély szimbolumával, mint egy zengő akkorddal, lezáródik. Az előzőkben még csak az író beszélt, most már a politikus is szót kér az író mellett. A bánáti svábok története, amely új művének gerincét teszi, tulajdonképpen a politikus témája és mégis úgy érezzük, hogy közelebb

áll a szívünkhöz, mint teszem a „Bizánc” komor, patétikus és mégis kissé idegen drámája.

A mai idők minden súlyos problémája, minden fájdalom ott lüktet, él és viharzik a színpadon. És az író, aki mintegy láthatatlanul, a kulisszák rejtelmes homályából igazgatja a bábjáték sorsát, ezuttal nem tud megmaradni hideg, tárgyilagos közömbösségében, hanem a vérző szívű, részvételtjes ember arcát mutatja felénk. Ez a színmű már több egy egyszerű színműnél, sőt több az író személyes érzéseinél is, ez mindnyájunk drámája, az egész nemzeté. És az egész nemzet lélegzetakadva figyeli Herczeg súlyos és bizakodó mondanivalóját.

Ha valamikor, úgy most van leginkább szükségünk vigasztaló szóra, bátorításra, olyan emberekre, akik új erőt adjanak, olyan emberekre, mint amilyen Herczeg Ferenc. Néhány év alatt a mohácsi vészek egész sorozata söpörte végig ezt a szerencsétlen országot, kemény és megértő

vezetőkre van szükségünk, hogy ne csak külsőleg, de lélekben is talpra állhassunk. Jöjjenek hát a Herczeg Ferencek! Jöjjenek minél többen és segítsenek!

*

A fekete lovas egyik előadásán történt. A közönség áhitatos, templomi csendben figyeli a függöny szétrepbenését, majd a meglepetés moraja fut végig a nézőtéren. A színpadon feketeruhás, ünneplő emberek állanak, a színészek helyett igazi bánáti svábok, azoknak a fiai és unókái, akikről Herczeg A fekete

lovast irta. Marschall miniszteri titkár mond nevükben köszönetet az írónak és kijelenti, hogy ők épp oly hű svábok és jó magyarok, mint szabadságharcbeli elődeik voltak és épp úgy ragaszkodnak Magyarországhoz, mint A fekete lovas svábjai. Ezután Bleyer Jakabnak, a kisebbségi nemzetségek miniszterének leánya adta át az írónak a bánáti svábnók köszönetét és üdvözlését. Herczeg meghalottan köszöntö meg a lelkes ünneplést, mely az est folyamán többször megismétlődött. Előadás után fényes bankett volt az író tiszteletére a Hungária-szálló nagyszobájában.

Kindertragödie

Karl Schönherr új darabja a bécsi
Volkstheaterben

— A Komédia tudósítójától —

Wien

Három testvér: két fivér és a nővérük régóta sejtik, hogy anyjuk — nem anyához méltón viselkedik. Paraszti lelkük mélyén tompa sejtések árnya kél: a legidősebb tudta már régebben, az ifjabb fivér csak sejtí, hogy oka van annak, ha anyja hideg éjszakákon kiveri őt a konyhából, a nővér csak később tudja meg, mikor egyszer véletlenül bepillant a konyha kulcslyukán és két szorosan egymáshoz simuló alakot vesz észre. A sejtelmek sötét tragé-

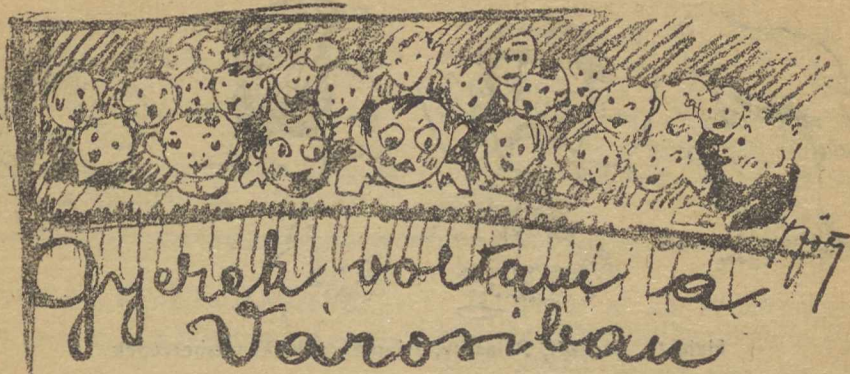
diává sűrűsödnek, s a fiatal szívek tönkremennek a rettenetes titok tudatán.

Schönherr valami csodálatos művészettel építi meg ezt a tragédiát a kulcslyukon át vetett egyetlen pillantás tényére. A szavak zenéjén és poézisén lenyűgözve három felvonáson keresztül ülünk a nézőtéren és hallgatjuk a mindössze három szereplő szinte csodálatosan gördülő dialógját.

A Volkstheater igazán kitett magáért, olyan kiállításban és rendezésben hozta színre Schönherr darabját. Bernau rendezte a darabot kitünően. A darab három szereplője, Edthofer (az idősebb fivér), Schildkraut (a fiatalabb) és Keller Irén sokban hozzájárultak a darab páratlan sikeréhez.

Egyes könyveket, valamint egész könyvtárakat legmagasabb áron vásárol

ELEK IMRE könyvesboltja
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 42. SZ.

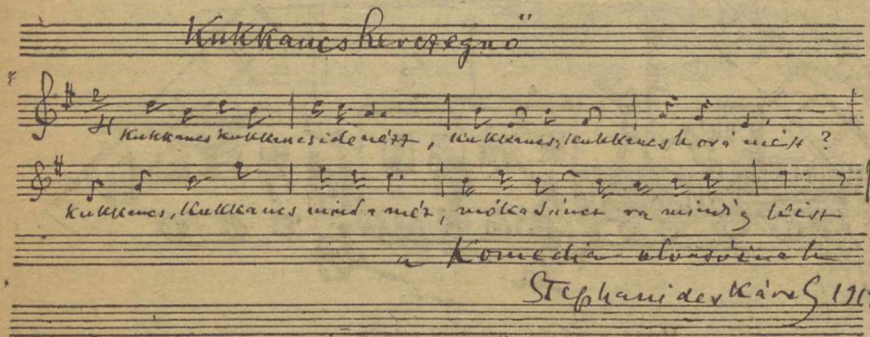
Palásthy, a kukkantshercegnő

Szamosit az Az Ujságtól meg-
irigyeltem a sok fantasztikus és ra-
vasz tippjei miatt, amiket feldolgo-
zott érdekes riportjaiban és elhatároz-
tam, hogy tulateszek rajta ez esetben,
megfiatalítom magam jónéhány évke-
kel és gyerek leszek a Városi Szin-
ház nézőterén a sok kis fiatal, bájos
kisdéd között, akik a Kukkant-
hercegnő című gyerekdarabot jöt-
tek megnézni és mulatni rajta.

Leültem a sötét nézőtérre a kicsinyek közé, akik a már megkezdett előadáson nagyszerűen mulattak, nevetgéltek vékonyhangu kacagással. Sarkadi bácsi ötletes mókáin és Halmay Tibike óriási gukkerjén, amit ő folytonosan csak cvikkernek nevezett humorosan, megbámolták. Palásthy Irénkét szép ruhájában

ügyes táncaiért és kedves énekéért. Mögöttem egy pápaszemes fiúcskának nagyon tetszhetett Palásthy, a kis kukkantsszobaleány, mert odafordult mellette ülő mamácskájához, hogy sejtelné, ha Tuttancs néni lenne a flajlen nájuk, mejt nadon tetsik neki. Egész okos kisgyerek lehet!

Sarkadi bácsi olyan óriási bajuszt ragasztott fel magának, hogy a mamácska azt felelte okos fiacskájának, hogy ha jól viseli magát, akkor „Tuttancs néni” lesz a nevelőnője, de ha újra rossz lesz, akkor Gyuró bácsi (Sarkadi) a mértföldes bajuszával fogja őt elnászpágolni. A kis fiu szegény megszeppent és már éppen simi akart, amikor a színpadon megjelent a jókedvű Gyuró bácsi papagállyal a vállán, a papagály kiabált,

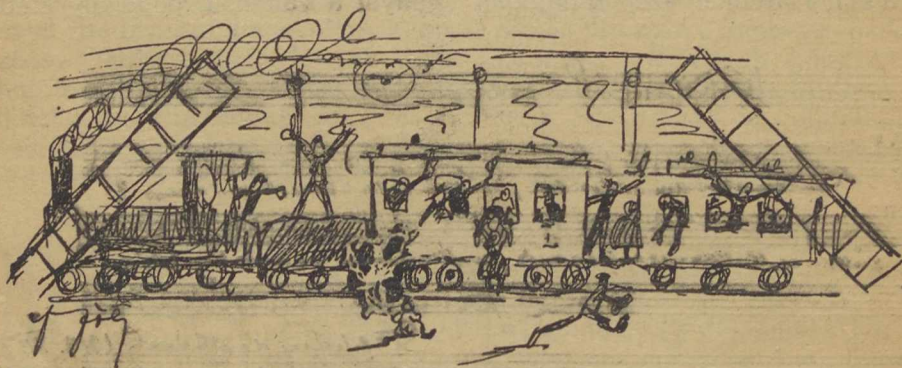
Halmay, Sarkadi, Palásthy, Pázmán a Kukkantshercegek

rikácsolt kellemetlenül és Gyuró bácsi nagy bajusza után kapkodott a planéta helyett — Gyuró bácsi erre dühös lett, rákiabált a rossz papagályra, dá-dát ígért neki, mire a csunya papagály megijedt és kezdett jól viselkedni, ahogy egy jól nevelt papagályhoz illik, akit színházba visznek el karácsony táján.

Gyuró bácsi különben nagyon jó ember, bűvészkedni is tud és igen szereti a jó kisiukat, akik viszont-szeretik őt és cukrot meg csokoládét dobnak a színpadra neki és Kukkantsnak, aki egy bájos szobaleány és Gyuró bácsi hercegnőt csinál belőle, hogy Tüskeország királyának felesége legyen Pálmaország királylánya helyett. A gonosz Maszlag főminiszter ármánykodik és sok rosszat csinál, ami e gyerekdarabban a felnőttek

világából van hűen lemásolva. Kukkants, mint hercegnő, nem érzi jó magát és vágyódik Petike után, ak őt nagyon szereti. — Gyuró bácsi végül hogy-hogy nem, de meg kell adni, hogy nagyon viccesen és ügyesen, összehozza a szerelmeseket, Kukkantsot és Petikét, meg Noémi királylányt és Tüskeország királyát, csak magának nem szerez „megfelelő élettársát” és végül felszólítja a kedves kisgyerekeket, hogy gondoljanak a szegény gyerekekre is és küldjenek nekik adományt nélkülözéseik enyhítésére és ő sem veti meg a jót Sziget-utca 45 első emelet 3 alatt.

A gyerekdarab Komor bácsi és Stefi (Stephanidesz) bácsi mulató és kedvesen szórakoztató munkája, szerepel benne sok tündér a színészegyesületi iskolából, meg

Megy a gőzös, megy a gőzös . . .

mennydörgés és villámlás, amit Szedlacsek bácsi csinál, meg tűzhányó és boszorkány és minden, ami a kisgyereket érdekli és izgatja képzeletüket Sik Rezső bácsi rendezte ügyesen a darabot és játszik is benne, Palásthy Irénkével, Sarkadi

bácsival, Halmay Tibikével, Pázmán Ferikével, Medveczky Belluskával és Mihályfi Juli néniével nagyszerűen. Jók voltak még a gyerekek, akik kedvesen elszórakoztak a szereplőkön és el is mulattatták őket. (t.gy.)

Nyílik a „Pünkösdi Rózsa“

A Revü Színház legközelebbi ujdonsága

A nagy primadonna-háboru a befejezés felé közeledik. A felkavart szenvedélyek lecsillapodnak és az egész ügyre lassanként ráderiti engesztelő fátyolát a feledés. Ez a színészháboru a Revü Színház legközelebbi ujdonságával, egy pompás operettnek bemutatásával fejeződik be, amelyben Péchy Erzsí és Galetta Ferenc, a Városi Színház átszerződött tagjai lépnek fel.

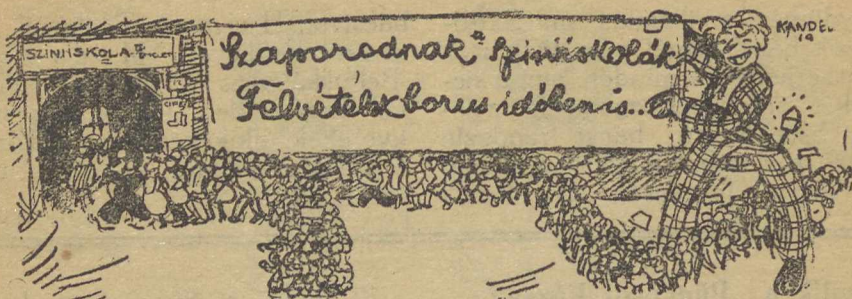
A kitűnő Farkas Imre, az Igloi diákok és a Túl a Nagykrivánon című szenzációs sikerű operettek szerzője irt Pünkösdi Rózsa címmel Bródy Istvánnal, a Revü Színház igazgatójával együtt egy pompás operettet, amelyet ugyancsak Farkas zenésített meg. Az idei szezon operettszlágerei közül kétségtelenül a Pünkösdi Rózsa fogja elvinni a pálmát; kedves, ötletes és egy csöppet sem sablonos, vagy egy kaptafára gyártott librettója van. A kitűnő szöveghez járul még a finom és behizelgő muzsika, amellyel a szerző és komponista bőkezűen teletűzdelte a szöveget. Egy kis ligeti virágáros lány, Klári szerelmi története pereg le a három felvonásban prózában és muzsikában. A kis virágáruslányt ketten is szeretik, egy gróf és Zöld Gazsi egyformán. A kis Klári, amikor azután három felvonáson keresztül kitapasztalta a gróft, boldogan tér vissza elhagyott szerelmeséhez, Zöld Gazsihoz.

Klárít, a kis virágáruslányt, a színház új fő-fő primadonnája, Péchy Erzsí játsza, akinek ez a szerep különösen illik egyéniségéhez. Pompás énekrésze van az operettben és az ő számai bizonyára legelől fognak járni népszerűség dolgában. Zöld Gazsit a Revü Színház másik szenzációja, a népszerű Galetta Ferenc alakítja, míg a többi szerepek Tompa, Simonyi, Radó Böske, Magaziner Erzsí, Horthi és a kitűnő Gallay között oszlanak meg.

Wertheimer igazgató-tulajdonos semmi áldozattól nem riadt vissza, hogy az új Bródy-Farkas operettet a legszenzációsabb külsőségek mellett vigye színpadra. Kálmán Lajos, a színház kitűnő titkára három gyönyörű díszletet tervezett a darabhoz, amelynek első felvonása egy budai korcsmában, a második egy grófi hallban és a harmadik egy fényképész-műterem plateauján játszódik le.

A próbák már javában folynak Barna Izsó karmester vezetése mellett és január első napjaiban diadalmasan kinyílik majd a „Pünkösdi Rózsa“.

A legújabb sziniiskolát a M. I. M. O. Sz. azaz a Munkások Irodalmi és Művészeti Országos Szövetsége alapította és a nagy színinövendék hiányra való tekintettel csakis jegy veszi fel a jelentkezőket, ami akként értelmezendő, hogy csak az mehet a felvételi vizsgára, akinek sikerült az előző napon jegyet panamáznia ki a titkártól a vizsgázásra. A sziniiskola a program szerint esti tanfolyam lesz, hogy a mindenféle foglalkozással bíró művészjelöltek zavartalanul adhassák át magukat jövőendő életpályájuk előkészítésére. Az esti tanfolyam feltett szándéka, hogy ha törik és szakad azért is felfedez tehetőségeket, még ha az illető a bankkönyvelői avagy a cipőfelsőrészkészítő pályán morzsolta le egyhangú és örömtelen életét.

Az újdonsült sziniiskola Nagydíófa utcai helyisége előtt már kora délután nagy csoportokban gyülekezik a felvételre váró türelmetlen aranyifjúság. A kapu előtt, a lépcsőkön és a sötét elhagyott gangon összezsúfoltan számolják türelmetlenül a percek, fiúk, lányok egy csoportba összekeveredve. A legérdekesebb és a legváltozatosabb foglalkozással bíró urak és hölgyek jelentkeznek színinövendéknek. Tipikus vén színinövendék-jelöltek, viharezett profeszszionátus jelentkezők, akik Budapest összes iskoláit végig jelentkeztek már felvétel végett és rémeik a tanároknak; elegáns segédurak a papírárú esetleg a rövidárú szakmából, akik-

nek a műkedvelői bálon a Sárika esetleg a Jucika odasugta, hogy a legszebb pálya a színészi és csak színészhez fog feleségül menni. Elegáns bankgyakornokok adják az előkelőt és a látszólag közömböset, de a szívök dobogásától gyanusan remegni kezd a becsipetett monokli. Píse orrú drága kis masamódleányok, irodakisasszonyok boával és feltett szándékkal, hogy „ugyis ráérek esténként és a mama nem is tudja” jelentkeznek színinövendéknek és remélik, hogy hátha, hátha második Péchy vagy Kosáry lesz belőlük.

A váróterem ajtajának friss festékszága már a lépcsőházban elárulja, hogy nagy előkészületek előzhatték meg az új sziniiskola megnyitását.

És tényleg az ajtón nagy tábla — „Vigyázat mázolván.” Mindenki mielőtt belépne a váróterembe, rányomja egyik ujját az ajtóra, hogy meggyőződjön, vajjon tényleg be van-e mázolván, aminek következtében az ajtó

egy órán belül úgy néz ki, mintha valamilyen bepetyvetetett óriáskigyó bőrével lenne befedve.

A váróteremben ugyanaz a zsvivágás mint künn. Izgatott fiúk és lányok szorongatják kezükben a számjukat és visszafojtott lélegzettel lesik a pilanatot, amikor kijön a szolga és tízes turnusokban bebocsátja őket a próbaterembe. Addig is egymásnak vizsgáznak, félhangosan elmondják a verset, eléneklik a Zerkovitz románcot és vigasztalják egymást, hogy „te drágám ma úgy sem kerül szorra, mert magasszámod van és különben sem jut hely rád.” Egy nagy művésznyakkendőjű fiatalember szellemesen citál:

„... e, kívül ... nincsen számodra hely ...”

Nagy nevetés jutalmazza a közbeszólást, az elmés fiatalúr valószínű konferenciérnek készül.

Bent a próbateremben már javában folyik a felvétel. A tágas szoba egyik sarkában kis színpad van építve, igazi, magas rivaldával lámpákkal és ami a legfontosabb, sugólyukkal felszerelt színpad. A teremben köröskörül székek, rajta ülnek a „hozzátartozók,” akik aggódva és drukkolva lesik az eredményt. A színpad előtt hosszú asztal, mögötte ül Ballassa Jenő a művészeti igazgató, Gyagyovszky hirlapíró, Gara titkár, egy hölgy és még két három úr ... Ők a zsűri. Élet és halál urai, ők hallgatják meg a jelentkezőket és döntenek a felvétel felől. Az

egész terem sötét, csak a színpad van felülről megvilágítva, rajta egy égőpiros naplemente díszlet. A színpad mellett zongora, mellette egy zongorista.

Az elnök csenget, mire a színpadon a kulisszák mögött mozgás támad. Egy jóképű hosszú magas fiatalember, a titkár sebesen be-

löki a színpadra a következő delikvenst, egy huszonnégy-huszonnyolc éves magas és az izgatottságtól pirosra gyúlt arcú fiatalembert. Zsakettben van, frissen borotválva félszegen áll meg a színpadon elhelyezett kis asztalka előtt. Borzasztó lámpaláza van, alig tudja elmondani nevét és foglalkozását: technikus és színész szeretne lenni. A fölszólításra előadja a színinövendékek klasszikussá vált versét, a Simon Juditot. Ez a vers úgy látszik olyan mint a báránymiló, minden színinövendékjelöltnek keresztül kell esni rajta. Az ifjú Beregik és Fedák Sáriék valami megmagyarázhatatlan rokonszenvennel közelednek, ahhoz a bizonyos „szegény kicsi féreg”-hez, aki a közhie-

Színházi

vacsorákra kiválóan alkalmasak Fleischmann, Pollatsek elismert különleges felvágott és kolbászáru gyártmányai. (Gyár: Budapest, VII., Holló-utca 11.)

delem szerint sehogyse akar megnőni. A szavalás nagyon rosszul ütött ki és az ifjú jelölt búsan hagyta ott a színpadot — a legközelebbi felvételi vizsgáig.

A zsürielnök újból csenget. Ekkor egy roppant kedves jelenet történt. A színpadon ugyanis megjelent egy pöttöm tízéves feketehaju kislány. Nagy fekete szemeivel bámeszan nézett előre a sötétségbe, de látszott rajta, hogy egy cseppet sincs megijedve. A zsüritagok meglepetve állottak fel, mert azt hitték, hogy a kislány tévedésből került ide, de a kis csike hirtelen megszólalt selypítve:

„Művésznő atajot lenni...!”

Az egész zsüribizottság óriási nevetésbe tört ki e váratlan nyilatkozat hallatára, mindnyájan odarohantak a színpadhoz és kérdezősködni kezdtek, hogy hogyan került ide, hogy hívják és miért akar „művésznő” lenni. A kislány azonban állhatatosan megmaradt előbbi kérése mellett:

— Művésznő atajot lenni, a mama isz mondja, hogy jól tudot énetelni és táncolni...

A zsürihölgy az ifju primadonna-jelöltet leemelte a színpadról és alaposan kikérdezte. Kiderült, hogy Goldstein Paulácskának hívják és a Dohány-utcában lakik. Tíz éves, negyedik elemista tanuló és színésznő szeretne lenni. Amikor a zsüritagok tréfából megkérdezték, hogy mit tud, elénekelt vékony fejletlen cérnaszál

hangon egy Zerkovitz-dalt: „Ez a tánc egész elsőrangú tánc” címűt és utána táncolni kezdett zongoraszóra.

goraszóra. Ekkor azután a legnagyobb csodálkozásra, kiderült, hogy a kis Paulácska nagyon ügyesen táncol. Az összes jelenlevők megtapsolták a kis csöppséget, akit ugyan nem vettek fel fiatal kora miatt, de felírták címét, hogy majd külön kitaníttatják.

Az egész felvételi vizsga gyorsan folyt le. Este nyolcra, amikor a zsüritagok befejezték a napi munkát és készülődtek hazamenni, egy izgatottan lihegő kis bakfis jelentkezett. Alig tudott szóhoz jutni:

— Jaj kérem azért késtem le a felvételtől, mert egész nap esett az eső és nálunk a kis Stáció-utcában térdig érő sár van...

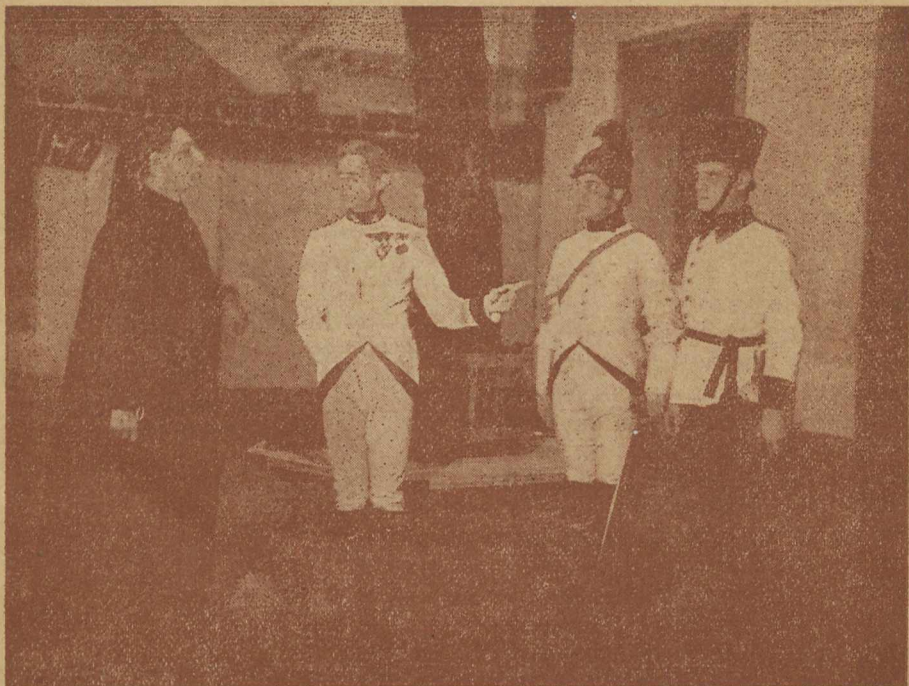
— „Sebaj lányom” — mondja viccesen a kedves Balassa a megrémült kislánynak — „felvételek borus időben is eszközöltenek.” —

Kálmán Zoltán.

Az egri remete megszólalt...

Gárdonyi Gézáról, Egerben élő nagy írónkról azt a hírt kapjuk, hogy nemsokára egész estét betöltő színművel lép hosszú hallgatás után a nyilvánosság elé. Kétszeres öröm ez nekünk, mert „A bor” óta, amellyel megteremtette a modern értelemben vett népszínművet, nem volt még

alkalmunk ezt a kivételes erejű, izig-vérig nemzeti írónkat színpadról hallani. Gárdonyi új színművére — mint értesülünk — a Nemzeti Színház tart számot, amit annyival is inkább helyeselnünk kell, mert méltányos dolog, hogy ilyen illusztris szerző az ország első színpadán hódítsa meg azt a közönséget, amely őt oly sokáig nélkülözte.

Fehér, Hajdu, Kürthy, Várkonyi

A fekete lovas

Papp Rezső felv.

A »Fekete lovas« diadalutja

Nyilatkoznak a szereplők

Diadalmas ünnepi estéi vannak a Nemzeti Színháznak. A legmagyarabb szerző szindarabját adják, Herczeg Ferencz Fekete lovasát. Annyi viszontagság után újra a magyar szó és a nemzeti eszme hirdeti dicsőségét a színpadról és a hazaszeretet mindent egybe foglaló érzése forrasztja össze a szerencsétlen, sokat szenvedett ország minden fiát. Herczeg gyönyörű darabjával újra a meggyötört magyarság lép a színpadra, hogy megmutassa, hogy itt vagyunk és élni akarunk. Egyforma ünnepe ez az előadás a színpadnak és a nézőtérnek és egy kölcsönösen megbocsájtó és kiengeztelő egymásratalálása a színésznek és a közönségnek. Amikor el-

hangzik az utolsó szó és a függöny összezsapódik, kigyul a nézőtér fénye és a színészek az öröm pirjával arcukon néznek szembe a lelkesen és mámorosan tapsoló közönséggel. Egyforma lelkesedéssel és rajongással veszik körül ők is a darabot és ugyanolyan szellemben nyilatkoznak róla, mint a publikum.

— Boldog és büszke vagyok — mondotta Cs. Alszeghy Irma, aki a Fekete lovasban a női főszerepet játsza — hogy ebben a darabban játszhatom. Kétszeres öröm nekem, akinek minden vágyam csak az volt, hogy ilyen gyönyörű szindarabban játszhasam. Csak annyit mondhatok, hogy nemcsak mint főszereplő, hanem mint a legkisebb és legjelér.

Gál, Kiss, Mihályfi

A fekete lovas

Papp R. felv.

téktelenebb statisztia is felléptem volna, csak hogy ezen az ünnepi előadáson a színpadon lehessenek.

A kedves U. Ághy Böske, aki Bábit alakítja, mosolyogva válaszolt: — Két nagy örömöm volt azon a héten, amikor a Fekete lovas bemutatójára került a sor. Esküvőm volt és egy nagyon szép szerepet kaptam Herczeg darabjában. Mind a két öröm igazi boldogsággal tölt el és buzgó odaadással igyekszem, hogy mind a kettőnek megfeleljek, mint ifju asszony az életben és mint Hoffer Bábi a színpadon. Remélem, hogy mind a kettő sikerülni fog.

A Fekete lovas másik fő női szerepét Mátray Erzsébet játssza, aki a következőket mondotta:

— Az elmúlt idők szomorú nap-

jaiban nagyon sokat szenvedtünk, mert el kellett titkolnunk, hogy magyarok vagyunk és azok is akarunk maradni. Végre megfordult a kocka és eljött a szabadulás, amelynek első megnyilvánulása Herczeg Ferenc darabja. Hígyje el, hogy igazán büszke vagyok rá, hogy én is azok között lehetek, akik ezt a színpadról hirdethetik a közönségnek és ez a tudat kölcsönöz erőt és bátorságot szerepemhez.

Gál Gyula, ifju Hoffer Bálint alakítója, szinte rajongó boldogsággal felelt kérdéseinkre. Izgatottan járkált fel és alá öltözőjében és lelkesen beszélt:

— Ma is ugyanaz a hazafi vagyok, mint gyermekkoromban. Ugyanaz a láng hevit, amely ifjúságomban lobbant fel és elkísért változatlanul mind a mai napig. El se hiszi, — folytatta — hogy ma öreg fejjel épp oly lángoló hazafias verseket írok, mint amikor 16 éves iskolásfiú voltam. Életem legszebb szerepének tartom ifj. Hoffer Bálintot. A darabot nagyon szeretem, mert arról a vidékről szól, ahonnan én származom. Megmondhatom, hogy a szerepem egy tényleg létezett bácskai szabadsághős alakja, akit én személyesen ismertem és most őt játszom. Még egy nagy örömöm van, az, hogy a legkedvesebb tanítványom Kiss Ferenc ép ebben a darabban kapta első nagy szerepét.

Hajdu József, báró Lanszky ezredes alakítója a következőkben nyilatkozott:

— Most nem szabad beszélni és politizálni, hanem dolgozni kell. Mindenki úgy szolgálja a hazát, ahogy tudja és ezért a színésznek az a kötelessége, hogy a sokat szenvedett nemzeti eszmét újra diadalra segítse. Ha ezt eléri, boldogan mondhatja, hogy betöltötte hivatását. Én is igyekszem, hogy a magamét elvégezzem.

Kürthy György, aki báró Leitmeritz főhadnagy szerepét játsza, igen röviden válaszolt:

— Egy osztrák császári főhadnagyot játszom. Nagyon szeretem a szerepemet, mert elsőrendű megjátszásra ad alkalmat és örülök, hogy a magyarság felszabadulásának első estjén én is ott lehettem a színpadon.

Feltűnően mutatkozott be Gáy hadnagy szerepében a színház fiatal tagja Kiss Ferencz, aki így nyilatkozott:

— Nem is hiszi, hogy mennyire örülök ennek a szerepnek. Első nagyobb felléptem egy olyan nagy szerepben, amelyet eredetileg Bereginék osztottak ki. Amikor ő szabadságra ment, Herczeg személyes közbenjártára kaptam meg ezt a szerepet és ő a próbák alkalmával is ragaszkodott hozzá, hogy én játszam. Gáy hadnagy alakjában a szabadságharc költője, Petőfi Sándor van megtestesítve. Nagy és nehéz szerep, de remélem, hogy megállom a helyemet.

Mihályfi Károly, aki id. Hoffer Bálintot játsza, mondotta:

— A magyar színésznek ma apostolnak kell lennie. A színpad megszentelt deszkáiról hirdesse az igét, mint a pap a szószékről. Herczeg darabja nagyon szép és igazi örömmel és lelkesedéssel játszom benne.

Végül Várkonyi Mihály, Lutz főhadnagy alakítója nyilatkozott:

— Nem valami nagy szerepet játszom ugyan, de ép oly szeretettel és örömmel vettem, mint bármilyen más nagy szerepet. Egy osztrák főhadnagyot ábrázolok, aki a magyarokhoz pártol át. Remélem, hogy a közönség jönnek talál a színpadon.
... Így kezdte meg diadalmas pályafutását a Fekete lovas.

Új szerző az Operában

Harsányi Tibor táncos-némajátéka

Az Andrássy-uti szép október-esti séták vetették fel a balett megírásának lehetőségét. Akkor még egészen jelentéktelen formában említette Harsányi, hogy kapott egy kis balett-szenáriumot és még saját magának is megmagyarázhatatlan erők készítik a téma megkomponálására. Kü-

Harsányi Tibor

lönös dolog az, mikor valaki egy csomó műdal, egy két tételében félbemaradt hegedüverseny, egy hegedü-zongora szonáta, egynéhány virtuóz zongoradarab és töredék után a drámai zene legeszményibb fajához: a balett-pantomim muzsikához fog. S amily különös a mű genezise, oly egyedülálló, tünényesen gyors a pályafutása. A legutolsó esti séta után két héttel, egy vasárnap délután, leplezhetetlen ámulatomra, a hangszerelési bejegyzésekkel ellátott zongorakivonatot játszotta el nekem. Egy kemény dél-

utáni vita: másnap, hétfőn délelőtt Harsányi Tibor tisztes külsőben meglátogatta ifj. Ábrányi Emilt, az Opera direktorát és — tünemények sorozata — negyven perc múlva elfogadott pantomim-zene boldog komponistájának mondhatta magát. Minthogy a további munkára való felszólítás igen sürgető hangon jutott tudomására — hihetetlen csoda — a 124 oldalas nagy zenekari partitúra 21 nap alatt teljesen meghangszerelt formájában került a direktor kezeibe. Az Opera berkeiben járatosak igen jól tudják, hogy egy-egy megbírálás végett benyújtott mű néha évekig küzdök a remény és reménytelenség keserű félállapotával, hogy akkor, midőn már minden esélyt feladva, biztosabb foglalkozás után néz, udvarias hangu levelet kapjon az Operától, melyből megtudhatja, hogy műve ezidőszerint előadásra alkalmatlan. Harsányi ezt az utat 40 perc alatt járta meg és az első lépésekhez hasonlóan hétmértföldesek a többiek is. A mű ma minden részletében feldolgozás alatt áll. Várady Ferenc és Nirschy Emilia művészetük teljességét adják a szcenárium mesterien elgondolt jeleneteiben. Ábrányi karmestert annyira frappirozta a táncos némajáték muzsikája, hogy az első előadásokat maga vezényli. Nem érdektelen, hogy a későbbi előadásokat valószínűen maga a fiatal szerző dirigálja. Az univerzális képességű szövegíró, Persián Emánuel maga tervezi a diszleteket és kosztümöket. Bemutató előadása január 17-én lesz.

B. F.

Gellért Zsigmond kávéháza

(ezelőtt Berger)

Budapest, VII., Erzsébet-
körút 58. Király-u. sarok
Változatos meleg vacsora

Strófák a kétről

Nem csodálkozom rajt
egy cseppet se,
hogy a Százszorszépnek
van már konkurrensé.
Bár a Százszorszépben
is találni jót,
de „kétszázszorszép“
volt már a Sasfiók.

A reményünk arra nézve
alapos,
hogy lesz nemsokára kávé,
de habos.
Megerősíti híremet
az pedig,
hogy a Dunaparti már
„abos“-sal kedveskedik.

Aktuális e dolgot
most pedzeni,
az előadást később kell
kezdeni,
mert jó érzés azt tudni
(én legalább úgy érzem),
hogy előadás előtt
megvacsorázhatnék
... ha volna pénzem.

Nem vagyok tisztába
egy dologgal,
megkérdezhetem önöket
joggal:
Vajjon mi lehet az oka
annak,
hogy Ághy Bőskének
„Uray“ vannak.

—hérosz—

Belvárosi Színház: Rózsa, I. felvonás

Papp R. felv.

Egy kandelaber alól néztem meg a Százszorszépet

A Százszorszép második felvonásának remek diszletei között szerepel a színpad két oldalán felállított két szép, gömbölyű ernyős kandelaber, amik egy-egy kockán állanak. Ez a két kocka belülről teljesen üres, a színpad háttére felé fordított oldalán pedig nincs is befedve, hogy az ember, kényelmetlenül ugyan, de belefér.

Egy este belebujtam ide ebbe a kockába, amikor már a második felvonás diszletei teljesen fel voltak állítva, a zenekar már rázendített a nyitányra, a szereplők és statiszták bevonultak a színpadra, de a függönyt még nem húzták fel. Összezsugorodva csak a színpad felétől a hátsó diszletekig és a kulisszák második nyílásától láthattam a színpadot és rajta az éneklő, táncoló színészeket, színésznőket és mivelhogy igen alacsonyan ültem, majdnem a színpad padlózatán, többnyire csak a lábakat láthattam, ami a Városi Színház sok női szereplőjét

tekintve, nem nyújtott épen kellemtelen látványt, hogy diplomatikus szárazsággal fejezzem ki magam.

Amint a második felvonás megkezdődött sok szereplőjével a színpadon s a függöny felgördült, az én kis ideiglenesen rekvirált fakockakuckóm nyílása előtt a sok fekete nadrág, meg selyemharisnyás formás lábak ritmikusan mozgolódtak s a színpadról a port szinte egyenesen az arcomba seprték. Zsebkendőmet az arcom elé szoritottam, de ez nem használt semmit, a por úgy szállt hozzám, mintha motorral irányították volna pont felém. Éreztem, hogy köhögnöm kell, alig bírtam magam visszatartani. Végső elkeseredésemben kinyultam kezemmel a kocka nyílásán s megcsiptem dühösen egy férfi lábát fekete nadrágjában és kevésbé dühösen egy vékony női lábat, amiről később megtudtam, hogy Lovász Teri volt. Hamar behúztam a kezem, aztán mindjárt hallottam is, ahogy

Simonyi, dr. Torday

Rózsa

Papp R. felv.

Lovász és az illető ur veszedni kezdtek kollégáikkal, hogy ne csipjék a lábukat. Az ügy hamar elintéződött, a szóváltásnak vége lett, a por azonban nem szűnt meg, míg végül kitört belőlem elfojtottan bár, a prüszkölés és köhögés, amire a fakocka körüli szereplők egyike viccesen megjegyezte:

— Ni, ez a kandeláber hogy prüszköl és köhög — úgy látszik, megfázott.

A gyanakvók közül azonban négy szép formás nő láb két tulajdonosa, Gárdonyi Vili és Serédi Maca lehajoltak és benéztek a kandelaber kuckójának nyílásán, ahol nagy csodálkozással és nevetéssel felfedeztek. Szerencsémre jelenésüknek vége lett

s a színpadot hamar elhagyták. Most egy kis nyugodt és kevésbé poros levegőhöz jutok s míg valahol átellenes oldalon Pálmay Ilka ájuldozik, kezdek lassanként orientálódni. A közönséget a hátam mögött a kockából nem látom, csak ha tapsol, hallom. Pálmay társalkodónőjével indul ki a színpadról, először a lábát, aztán a felső testét látom s legvégül egyszerű fejdíszét a hajában. Olyan benyomást tesz, mintha a moziban a filmet visszafelé pergetnék.

A kulisszák mögül megszólal egy zongora, aztán hallom, ahogy a tulsó oldalról táncra perdülnek. Egy táncospár libben el előttem, a lányban Főjes Terit ismerem fel, aki észreveszi, ahogy kíváncsian előrehajolok, egy pillanatra megáll, mosolyog, aztán tovább perdül. Még három pár táncol el előttem, csak derékig látom őket, aztán eltűnnek.

Vigh Mancit hallom énekelni, hogy ő nem grófkisasszony. Ezt könnyen elhiszem neki, ahogy itt kuporgok ebben a kis fakockában és nézek hátra a diszletek mögé, ahol Szedlacsek világosító forgolódik a reflektor mellett. Egészen hátul a színpad lépcsőjén megjelenik a libériás szolga, fehér harisnyáját és feszülő fekete nadrágját látom.

Elöl éneklik, hogy Százszorszép, Százszorszép stb., annyira megszoktam már helyemet és ezt az éneket, hogy dudolgatni kezdem a dalt jókedvűen. Aztán Kerényi Gabi bétáncol forogva a színpadra, éppen a kocka nyílása előtt. Kellemes parfüm-illat üti meg orromat, a szemem pedig csak a kecsesen mozgó, erőteljes idomokat látja. Aztán énekelnek, meg táncolnak, a közönség tapsorkánja hangzik fel mögöttem, csak úgy remeg belé a fakocka. Előrenéznek ezalatt a diszletek felé, a színpad mögé, Sziklay a főhadnagyi ruhában és Vigh Manci ké-

szülnek kilépni a színpadra. A közönség azonban tapsol, Kerényi és Sziklay Jenő megismétlik táncukat. Vigh Manci aztán előreszalad, bizonyos magassági részletekben tűnik el újra az alakja. Sziklay utána szalad és azt mondja: ne szaladjon el előlem, csak nem fél tőlem. Aztán egy szerelmes kettős következik, ahogy enyelegnek, hirtelen nagy nevetést hallok a közönség sorából, megijedek, hogy valami paccolás történt. Aztán meghallom a másik Sziklay hangját. Ekkor kezd derengeni bennem, hogy ez az a jelenet, amelyben a két Sziklay egymásnak szalad, az egyik Sziklay Vigh Manci után szalad és beleütközik váratlanul a másik Sziklayba. Ezen nevettek lent a nézőtéren. Ezután következett a Tilalomfa sláger, amelyet meg kellett ujrázni.

A másik oldalról a kulisszák közül a színpadra szaladnak Palásthy Irén, Fejes Teri és Mihályfi Júlia, az anyjuk, csak halloom, amint szaladnak és kiabálnak. Aztán dobbantanak a lábukkal. Találgatom, hogy melyik dobbanás Palásthyé, melyik Fejesé. Az egyik olyan erősen dobban, hogy a fakockát remegni érzem. Aztán Halmay Tibor hangját halloom, majd énekelni kezd Palásthyval, hogy drága fruskám, kis mucuskám. Aztán táncolni kezdenek, hallom mozgásukat, lábuk dobbanását a földön a nagy csöndben, ahogy minden szem mohón rájuk figyelhet a nézőtérrel. Nagyon sajnálom, hogy semmit nem láthatok, így szinte lent a színpadon ülve, ebből a remek táncból, amit a világosítók a diszletek között is önfeledt rajongással figyelnek. A közönség tapsol a tánc végén lelkesen, én is tapsolni kezdek, a fakocka remeg a tapsorkánban, a felette álló kandela-ber villanydrótja pedig megrándul. Palásthy és Halmay újra

Simonyi, Virth Sári

Rózsa

Papp R. felv.

táncolnak, újra mély csönd és újra zugó tapsvihar honorálja vérbeli táncművészetüket.

Halmay és Palásthy végre elszabadulnak a színpadról, elmennek előttem, Palásthy-nak fehér selyemharisnyájában az erős mozgástól remeg klasszikus szép lába, csupán azt a két szép lábat látom, ahogy fáradtan mozognak előre, de mégis kecsesen.

A felvonás végén, miután a függöny legördült, hamar kiugrottam helyemről, aztán nagyot nyújtózkodtam, mint egy éjjeli lumpolás után, fáradtan, elégülten és mégis duzzogva a hajnal hideg komorságában.

(T. Gy.)

Hová szerződik a Zsazsa?

Irta: Szenes Andor

A Fővárosi Kabarében Cegléd Gyula zenéjével énekli Szöllősi Rózi.

Nem érdekel engemet már ici-pici pirinyót,
Hogy a legszebb államférfi a Vázsonyi Vili vót
Nem érdekel anagramma, nem érdekel premiér
Csak az az egy, kik szerződnek el a télen s hogy miér.
Azzal töltöm el a héten mind az összes napokat
Megtanulom kívülről a jó színházi lapokat
De hiába egy kérdésre nincs seholse felelet;
Ó szép Zsazsa, magyar Zsazsa mi lesz télen teveled?

Itt magamba
Itt a bamba
Kis angyalom
Minden ideg lazsa!
Ó jehova!
Ó jehova!
Ó de hova
Ó de hova
Szerződik a Zsazsa!
Kiben sok a humorica
Ica-rica, majd a Vica
Pattogatott kukorica
Zsazsa!

Ezt fűtyülli kint a kertben a fákon mind a rigó,
A Royaltól elszerződött az aranyos D'arrigó,
A Király a Királyból a Városiba futott át,
Városiból a Városi a Királyba jutott át,
Pécsi és a Revüszínház az egészen egyre megy,
A Galetta revüszínházazni szintén Pécsre megy,
S mert Galetta Faludinál egy fél percig se maradt
Faludinak nagy dühében galettája kiszaladt.

Itt magamba stb.

Megirta a Komédia ó Jézus, ó Mária
A Beöthynek kosarat adott az ó Kosáryja
Kicsi szívem esküszöm, hogy egészen megtöri ez
A Faludi leszerződött szubrettnék a Bótihez.
A Király a Kosáriba, Galetta a Pécsibe
És most az gyújt csak világot agyvelőmnék mécsibe
Azért hullnak Királynak a Királyra az átkai,
Mert kiturta a színháztól a sokoro-Rátkai.

Itt magamba stb.

A kommunista színészeket kizárták a Nemzeti Színházból. Hosszu, alapos vizsgálat előzte meg azt a döntést, amit most hozott az az igazoló bizottság, amely a Nemzeti Színház tagjainak kommun alatti magatartásátvizsgálta meg, a közoktatásügyi miniszter rendeletére.

Megállapítást nyert, hogy a Nemzeti Színház tagjainak nagyrésze a kommun alatt kifogástalanul viselkedett a nemzeti érzés szempontjából és a legrettenetesebb terror hatása alatt sem feledkeztek meg magyar voltukról.

A bizottság két színeszt — hír szerint Lugosi Bélát és Ditrói Józsefet törölte a Nemzeti Színház tagjai sorából hazafiatlan viselkedésük miatt.

Rózsa

Harsányi, Bánóczy, Petheő

Papp R. felv.

Történet a 12,642-esről

12,642-es, a kommunista állam kiváló írója, kigondolta a regény-témát és elhatározta, hogy azonnal hozzáfog a regény földolgozásához.

Fogta kalapját, botját és miközben megindultan gondolt arra, hogy milyen szép lesz a regény, megindult a témaközpont felé.

A témaközpontban igen előzékenyen fogadták a kiváló írot és a kitűnő témát. Az írot leültették, a témát fölállították, lemérték, lajstromozták és megszámozták. A számot átadták a kiváló írónak, aki zsebébe sülyesztette és nyugodtan — most már nyugodt lehetett, mert a témát jól elhelyezte — tovább sietett, hogy regényét kidolgozza.

Utja a Regénytermékek Országos Tanácsához vezette. Itt bejelentette a készülő regényt, mire lajstromozták, megszámozták és a számot átadták az írónak, aki nyugodtan sülyesztette a zsebébe.

Most már bent volt a munkában, az alkotás izgalma futott idegein

keresztül és lázasan dolgozott tovább a regényen.

Legközelebbi utja az Országos Lakáshivatalba vezette, ahol bejelentette, hogy regényének hőseit, kinek már gyönyörű nevet is választott — 96,433-as lesz a neve — Abaujszántóra fogja helyezni.

A lakáshivatalban azonban kijelentették, hogy nem fogadhatják el a bejelentést, mert Abaujszántón nincs hely a hősök számára, már igen sok író odahelyezte hőseit, úgy, hogy már e helyen hőszufeltság észlelhető. Hanem azt ajánlották, hogy helyezze inkább Soroksárra, ahol akad még egy-két hely hősök számára.

Az író ekkor a Szellemi Termékek legfelsőbb tanácsához fordult, előadta a súlyos komplikációkat és a fenforgó akadályokra való tekintettel két élelemjegy előleget és három órai gondolkozási időt kért.

A szakértő meghallgatása után mindkettőt megkapta, sőt egy újabb

számot is kapott, melyet zsebébe sülyesztett.

A gondolkozási idő intenzív, belterjes és a szociális termelés szabványai szerint való fölhasználása után elhatározta, hogy a hőst semmi esetre sem helyezi el Soroksárra, inkább szindarabot csinál a regényből és a hőst kivándoroltatja külföldre, ahol akad még hely a hősök számára.

E gondolon föllemkesedve, a 12,642-es elrohant a Szinműtermékek Országos Tanácsához, ahol azt mondták, hogy menjen el előbb a Regénytermékek Tanácsához és jelentse ki a bejelentett regényt, adja vissza a bejelentő számot és kérjen egy kijelentő számot, amiről aztán ismét számot fognak adni neki.

A 12,642-es azonban ekkor már nem tudott számot adni róla, hogy hová tette a különböző helyekről kapott számokat.

A zsebe lyukas volt és a számokat elvesztette.

A témahivatal a témát zár alá vette és nem adta többé ki, mire a 12,642-es a kiváló kommunista író elkeseredésében a szociális termelés egyik ágára felakasztotta magát.

Gosztonyi Ádám.

Téli táj az Operaházban

Szenzáció lesz a KOMÉDIA karácsonyi Szininövendék

albuma

Temérdek fénykép, kedves intimítások, érdekfeszítő leírások a fiatal művészvilágról és a mai nagy művészek ifjúságáról albumszerű értékes kiadásban. :: Valóságos kis könyv lesz a

KOMÉDIA Szininövendék

albuma

amit mindenkinek meg kell venni, aki érdeklődik a művészet iránt.

— Jó napot Döme! Már két hete nem találkoztunk. Mi van magával?

— Rengeteg dolgom volt, kedves főszerkesztő ur. Tizennégy nap óta szaladozom, hogy a drága Palástynak lakást szerezzek és nem megy sehogysem. Éjt s napot egybevetve a lakáshivatalban vagyok, de minden nap az a válasz: nincs, nincs, soha. Ha tud valami lakást, szóljon feltétlenül. Csak nem hagyjuk Irént lakás nélkül.

— Majd megírom a Komédiába, talán lesz valaki, aki tud egy szép üres lakást és megírja. Akkor aztán beköltöztetjük Palástyt. Valami vigabb hírt nem tud?

— Dehogynem. Bertha Pista meg-nősült. Feleségül vette Csathó Gittát, a Fővárosi Kabaré nagyon tehetséges tagját és mindaketten kimentek Svájcba. Ugy hallom, a művészpár szerződést kapott.

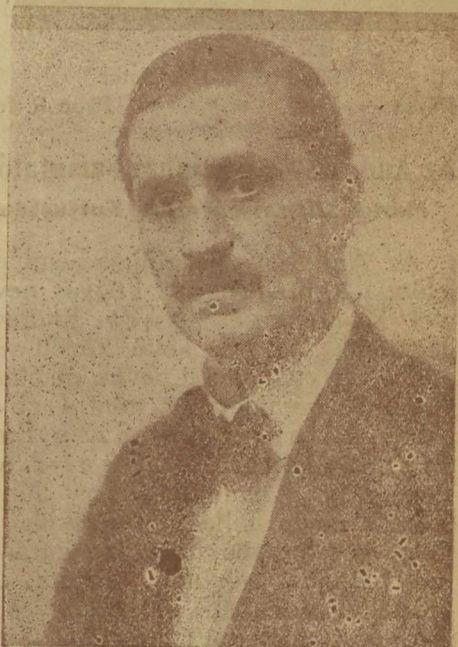
— Mi van Galettával? Láttam őt a Városiban?

— Igen. Feri, meg Faludi direktor megegyeztek, hogy vasárnap délutánonként továbbra is Galetta játsza Illésházy gróf szerepét a Lili bárónőben. De van is olyan dörgedelmes sikere, hogy csak úgy remeg az a nagy Városi Színház. Galetta egyébként szorgalmasan próbál a Revüben, régi partnerével Péchy Erzsivel, aki most jött haza a Seme-ringről, egy fényes bécsi szerződéssel

a zsebében. Természetesen Bécsbe még sokára megy, mert a Revüben minden bizonnyal nagy sikere lesz a Pünkösdi Rózsának. Erzsit nem engedik el, csak a százötvenedik előadás után.

— Ez nagyszerű. Hát a Vigben mi az ujság?

— A Szerelem vásárán kívül a Vengerkák reprizére is készülnek, amelynek próbái alatt egy sajnálatos incidens történt. Csontos Gyula hirtelen haragjában súlyosan megsértette a Színészegyesület iskolájának derék és szorgalmas növendégeit. Majdnem párbaj lett, de aztán az áldott jószívű Szilágyi Vilmos békességet hozott a haragosoknak. De most már sietek a Dunaparti Színházba, megnézem a Ráskai darabot. A b o s Elza nagyszerűen játszik benne. Isten vele.

Stephanidesz, a Kukkants herceg zeneszerzője

Simonyi Mária, Petheő

Rózsa

Papp R. felv.

Az Andrassy-uti Színház bemutatója

Martos-Szirmai operette: *Kutyuskám*

Az Andrassy-uti Színház bemutató előadása Karinthy Frigyes nevével kezdődik és Nagy Endrével fejeződik be. E kettő között azután oly válogatott nevek alkotásai kerülnek bemutatásra, mint Orbók Attila, Zilahy Lajos, Szép Ernő, Martos Ferenc, Szirmai Albert és egy „új” kabaréíró Arany János, akinek egyik balladáját éneklik. Ez a névsor mutatja, hogy az Andrassy-uti Színház legújabb műsora, egy irodalmi értékben, mint kedves és szórakoztató kabaréműsornak fényesen megállja helyét és egyike a leg-sikeresebb műsoroknak, amelyetebben

e szezonban kabarében bemutattak. — „Kutyuskám” címmel irt Martos Ferenc, Svájcban élő neves operettlibrettistánk, egy roppant ügyes és ötletes egyfelvonásost, amely Szirmai Albert zenéjével kerül bemutatásra esténként tomboló sikerrel. Ki nem fogyó kacagás, nevetés kíséri végig ezt a félórás kis komédiát, amelyben elsősorban Rajna Alice játszott nagyon bájosan, míg Boross Géza, Kökény Ilona és Bársony István ellenállhatatlan humorukat csillogtatták a kis operettben.

Két nagyobb darab szerepel még a műsoron, az egyik Orbók Attila, a kitünő ujságíró munkája: A diszkrét fiú című kis életkép. Nagyon kedves és rokonszenves darab, tele apró megfigyelésekkel, amelyek mind az avatott színpadi író elsőrendű megfigyelő készségét dicsérik, a darab főszerepében Abonyi Tivadar a színház új tagja, mint egy fiatal bankhivatalnok, tökéletes színpadi alkotást produkál. Jó megjelenésű színész, finoman és stílusosan játszik, a kedves Kökény Ilona, aki mindenképpen és mindenféle szerepben is fényesen megállja a helyét itt is nagyszerű volt. Külön meg kell dicsérnünk Pázmánné Gizát, aki feltűnő eredetiséggel játszott kis szerepében. Reméljük, hogy nemsokára már nagyobb szerepben fogjuk viszontlátni.

A másik darab Gáspárné Dávid Margit: Bözsike című jelenete, amelyet kizárólag a benne szereplők játéka vitt sikerre, különösen a kedves Bojda Jucié, aki elragadóan bájosan és temperamentumosan játszott. Kivüle még: Pázmánné Giza és Abonyi Tivadar kaptak tapsokat.

Kisebb tréfák közül: Karinthy: Feljelentője, Zágon István: Véleménydögába és egy új szerző Szél Lajos pompás jelenete:

a Kis aranyos című neveltették meg a közönséget. Ez utóbbiban a drága kis Lubinszky Tibor, a csöppnyi főszereplő oly frappánsul ügyesen játszott, hogy valóságos tapsvihart váltott ki a közönségből. Kivüle még a tehetséges Neogrady Dóra szerepelt kitűnően, akinek minden egyes alakítása egy-egy nagyszerűen eltalált karakterfigura, továbbá Neményi Imre, aki a férfi főszerepben kapott megérdemelt tapsokat.

Nagy Endre, aki befejezte színigazgatói pályafutását, újra visszatért a kabaréíráshoz: A két zeneőrült címen irt egy ötletes kis kroklit, amelyben a kedves Boross Géza és Bársony István figurázzák ki a mai nagy muzsika-lázt.

A magánszámok közül első helyen és rangelsőként is kell Ürmössy Anikót megemlíteni, aki Arany János egyik legszebb balladáját, az Árva fiut énekli Pallós Tivadar muzsikájával. Viharos tapsokat arat még ezenkívül Szép Ernő és Pallós dalával, a Magyar imádsággal is. A magánszámok szenzációja azonban Kökénylona Egyiptomi dala, amelynek szövegét Zágón István, zenéjét Szirmai Albert írta. Ilyen ötletes és eredeti kuplét már rég nem hallottunk, mint Kökényé, akinek kivételes előadó művészete és friss kuplézamatá ellenállhatatlan hatással van a közönségre, alig akarták leengedni a színpadról, Boross Gézával együtt, aki egyik dalában a budapesti gáz bajait kesergi el (Kovács István szövegére, Szirmai Albert zenéjével) és a másikban pedig a mai nagy kirándulási lázt tréfázza ki. A kuplé címe: A kívándorlók, szövegét Zágón István írta, zenéjét Szirmai Albert. A kacagás jegyében indult meg a műsor és ez bizonyítja a sikert is.

MELEGNÉ MANIKÖRSZALONJA JÓZSEF-KÖRUT 13.

Simonyi, Harsányi

Rózsa

Papp R. felv.

A földi. Ujhelyi Nándorral, az ismert íróval történt meg a napokban, hogy egy társaságban bemutatták egy vidéki gazdálkodónak, akivel aztán másnap az utcán találkozott. A vidéki ur nagyon örült a szerencsének és egész nap nem ment le szegény Ujhelyi nyakáról; avval szórakoztatta Ujhelyit, hogy intimitásokat mesélt el szülővárosa lakosairól és minden második szava az volt, hogy emlékszik-e erre vagy arra. Ujhelyi egy ideig figyelt és csodálkozott, de aztán megkérdezte: „Mondja, mért kérdezi maga mindezeket tőlem?” „Hát kitől kérdejem, ha nem a földimtől?” feleli ez indignálódva. Ujhelyi hüledezett: „Én a maga földije?” „Igen! Hiszen mikor tegnap bemutatkozott, azt mondta, hogy „ujhelyi” és én is sátoralja-ujhelyi volnék.

ÍRÓGÉPEK, ÍRODABUTÓROK
ECKSTEIN GYULA, IV. Párisi-utca 1. em. Telefon 126-06.

Egy ünnepség története

Igazságtalanok lennénk, ha azt állítanók, hogy Budapest hölgyei nem méltányolják kellőképpen kedvenc színművészeiket. Beregi, Csortos, Király Ernő, Törzs, Kertész, Galetta meg a hölgyek többi kedvencei se panaszkodhatnak, hogy elhanyagolják őket, mert határozottan megállapítható, hogy a régi jó időkben, amikor minden tisztagalléru embernek kiapadhatatlan hitelforrásai voltak, a legnotóriusabb közadósok egy éven keresztül nem kaptak annyi ügyvédi felszólítást, amennyi szerelmes levelet a fent tisztelt művész urak egyetlen nap alatt kapnak a kis lányoktól,

Hanem itt aztán slussz. A rajongó nők megírják, az urak megkapják a leveleket, de folytatás nem következik, mert válasz „fiatal”, amibe aztán a nő rendszerint bele is nyugszik.

Istenem, milyen más az isteni, a drága jó vidék, ahol a művészet iránti kiváló tisztelet nemcsak röpke írásban, hanem sokkal kézzelfoghatóbb dokumentumokban, mint teszem azt: hatalmas sonkák, sokrófös kolbászok, pirosra sült libák, piros borocskák és minden esetben virág-

tömegek, sőt virágcsokrok formájában nyilvánul meg.

A legemlékezetesebb virágcsokor Galetta Ferenc kapta, vidéki színész korában, még pedig nevezetesen: Szarvason.

Galetta már akkoriban is nagyszerű bonvivant volt és a szarvasi hölgyek szívettpősen imádták őt.

A szezon vége felé egy szép reggel világrengető esemény rázta fel a kis város nyugalmas csöndjét. Színes plakátok jelentek meg a falakon, amelyek hatalmas betűkkel hirdették, hogy

Folyó hó 28-án

Galetta Ferenc

jutalomjátékaúl a

Leányvásár

című szenzációs,
látványos operett

A szarvasi hölgyek általános jellegű szívdobogást kaptak és a leányegylet elnöknőjének proviziójára elhatározták, hogy kedvenc művészüket jutalomjátékát olyan ünnepséggé

Medveczky Bella nagy sikerrel vendégszerepelt a Városi Színház gyermekdarabjában, a Kukkants hercegnőben

avatják, amilyen még nem volt a megyében s ennek az ünnepségnek a teleje, fénypontja egy grandiózus virágosó lesz.

Elérkezett a nagy nap. A szarvasi hölgyek már a hajnali órákban munkához láttak. Fürge kezekkel, szorgalmasan kötözték az apró virágcsokrokat, amelyekkel majd a zsinórpadról fogják az ünnepelt művészt elárasztani. Erre a célra felbéreltek egy értelmes parasztyereket, akit betanítottak, hogy a virágokat egy nagy ruháskosárban felviszi a zsinórpadrásra és adott jelre leszórja az ünnepelt Galetta fejére.

Nagyszerűen ment minden. A gyerekek szerencsésen feljutott a zsinórpadrásra és a hatalmas kosárral elhelyezkedett a lécek között.

Nem lehet azt leírni, hogyan fogadták a színpadra lépő Galettát. Percekig zugott a taps és az éljen, a zenekarból pedig jó negyedóraig

adogatták fel a színpadra az ajándékok hihetetlen tömegét. De a java, a nagy sláger csak ezután következett. Mikor rákezdte, hogy:

*„Ringó csónak lágy ölén,
Kedvesemhez járok én . . .”*

adott jelre megeredt a virágosó. Először permetezve, majd zápormódra, azután . . . azután . . . óh, jaj . . . hatalmas recsegés, rémes ordítás és előbb egy ruháskosár, utána egy meztlábás, népszínmű-nadrágos parasztyerek zuhant az ünnepelt művész nyaka közé . . .

Azóta Galetta retteg az esős daraboktól.

Vérszi Ferenc.

Selyemharisnyát

is javít

TERÉ ZVÁROSI HARISNYAJAVÍTÓ

Király-utca 80. (a Király Színházzal szemben)

Takács Klári, Pártos Gusztáv

Vigszínház: Csillagszemű királyleány

Sziklay Jenő tanár lett

Sziklay Jenő, aki esténként a Városi Színházban, a Százszorszép előadásain ragadja magával a nézőket temperamentumos táncaival, jóízű mókáival és énekeivel, — iskolát nyit, amelyben szinpadi tánca, plasztikára, mimikára és az új modern táncokra fogja tanítani az alkalmasint nagyszámban jelentkezőket. Sziklay tanár urnak igen nagy terve van iskolájával, amelynek elegáns helyiségei az előkelő Kossuth Lajos-utcában lesznek. Erről jut most eszembe — mint a hogy Sziklay ta-

nár ur mondogatja ezt a Százszorszépben — igen jóhangzású neveket sikerült már megnyernie, hogy tanítanak iskolájában. Eddig csak két nevet sikerült megtudni: Palásthy Irénét, aki a plasztikát fogja előadni és Sziklay Józsefét. Mind a két név, meg a többi eddig nem ismert színész-tanár neve nagy vonzerőt fog gyakorolni a pesti aranyifjúságra, akik azonkívül, hogy komoly studiumban részesülnek, igen élvezetes szórakozást is fognak valószínűen nyerni, ahogy ezek a kedves tanár urak előadnak majd nekik és oktatják őket a szinpadi művészetre.

Négy új kotta. Friss zeneszerzeményeknek van szerencsénk örülni: a Komédia kiadásában — artistikus, feltűnően újszerű forma — jelent meg Zombori Kún Andornak négy kompozíciója. A szerző tanuságot tett arról, hogy izlése, műérzéke a nyugati termelésnek ilyen fajta művein fejlődött. Amellett invenciója a legtehetségesebbek közé emeli: harmóniai nem a már tulon-tul megunt kabaré-harmonizálás s dallamvezetése is

újszerű, kifejező. A művek egyenként: két táncos, mulatós nóta Gergely Rezső szövegére, a „Jöjj Rudi, cuki publi” és Kalmár Tibor verseire a „Rece-ruca nóta” című. A bensőséges lírát, a Fehér Oszkár soraira csinált „Tudom . . .” című chanson, míg a friss, ötletes kabaréstílt a „Mi kell az asszonynak” nevű pompás dal képviseli. Valamennyi a Komédia kiadóhivatalában kapható.

A kávéház

Londonban minden becsületes pályán dolgozó férfi gentlemann és minden gentlemannak van klubja, hol találkozik a hozzá hasonló uriemberekkel. Bizonyosan saját külön karosszéke is van, hol feketéjét, wiskeyét elfogyasztja, minden klubtag szokását, szivarját és bogarait ismeri a klubpincér, aki kiszolgálja oly pontosan, mint a gép, az angol gyártmányu nagyszerű acélszerkezettel.

A háboru előtti Pest polgáraiban mindezen kényelmek után élt a vágy, sokkal erősebben, mint az angol gentlemannok szívében, mert mindig az elérhetetlen vágyak a legerősebbek. S ami a londoni kishivatalnoknak, boltosnak megadatott, távoli, megvalósíthatlan ködkép volt a pesti cégvezető sőt miniszteri osztálytanácsos számára is. A gyér pesti klubokban kártyán kívül semmit sem lehetett kapni s a pesti férfi kénytelen volt lemérsékelni igényeit, le egészen a kávéházig. Így szokott Pest a kávéházakba s így lett specialitása a magyar fővárosnak a kávéház, mely minden utcasarkon kínálta magát és sohasem eredmény nélkül.

De milyen nagyszerű intézmény is

volt a háboru előtt a pesti kávéház! Csupa finom étket hordoztak a kifogástalanul udvarias pincérek, a tulajdonos urak versenyeztek egymással árban és minőségben, hogy egy kapucinerező törzsvendéget elhódítsanak. Ingyen szipka járt a feketéhez, alig jelent meg a törzsvendég, hatalmas ujságcsomó feküdt előtte a számára fenntartott külön asztalon, karácsonykor finom havanna szivarral kínálta a kávé, feleségének csinos börtokban elegáns zseblükröt nyújtott át s a szilveszteri mulatságon minden pezsgőt a kávé bontatott, hogy újévkor pompás zsebnaptárral kedveskedjék ráadásul. Oly kedves, előzékeny figyelmes volt hozzá mindenki, télen olyan kellemes meleg és nyáron oly barátságosan hűvös volt a lokalitás, nem lehet csodálni, hogy a rossz lakás, a családi s egyéb gondok elől boldogan rejtőzött a szegény pesti. A főpincér nagyszerű szivarokat tartott és folyószámla hitelt nyitott a törzsvendég részére, a kávé kedves neje személyesen érdeklődött, vajjon elég fölt, vagy habot szolgáltat a pincér, meghítt, kedélyes családi otthon volt a kávéház és egyre emelkedett tekintélyben, népszerűségben.

És minden kávéháznak külön közönsége volt, akárcsak a londoni kluboknak. A Newyorkban az írók, a színészek, a mozisok találkoztak, az Abbazia törzsasztalai mellett Vázsonyi Vilmos és Sümegi ültek a

városatyák között, egy fülkében Karinthy Frigyes, Judik Etel, Nagy Lajos, Vitéz Miklósék, Kosztolányi és egy sereg író éjszakáztak, a széksorokban tekintélyes terézvárosi családok adtak találkozót. A Palermóban is volt egy híres ujságíró asztal, hol különösen Lakatos László, a kis Bródi, Vámos Árpád és Dóczy Gyula időztek sokat, az ablak mellett híres kokottok és kis artistanők főzték a palikat. Nevezetessége volt a régi Palermónak az az arisztokratikus megjelenésű hölgy, ki minden éjjel pontban négy óraker állított a kávéházba társalkodónője s egy hatalmas dán dogg kíséretében. Sokáig nem értették a relytélyes megjelenés okát, végül is kiderült, hogy őnagysága rövidlejáratu ismeretségeket köt a hajnali lumpok közt és Győző, az elegáns főpincér megtiltotta, hogy kiszolgálják.

A Japánban volt Szinyey Merse és Lechner bácsi híres művész-asztala is és itt székelte a régi Üstökös szerkesztősége is. A Balatonba a politikusok és politikai hirlapírók jártak, itt viszont a Borszem Jan kót szerkesztették Mol-

nár Jenő és Bér s a Fidibuszt Paulini. Itt játszódtott le az a híres ferblipartie is, melynek partnerei Krudy Gyula, Paulini, Kálmán Jenő és két éjjeli ügyvéd,

valamennyien két koronán aluli tőkével ültek le, elnyerni egymás pénzét.

A többi kávéháznak, hol cigány játszott, quartett, vagy sramli, mindnek meg volt a saját külön nevezetessége, melyeknek köteteket kell hogy szenteljen a régi Pest eljövendő krónikása. De sietnie kell a munkával, mert maholnap még emlékét is elfeledjük a furcsa, boldog hangulatnak, a pesti kávéház ízének, mely egykor kicsit az életet is jelentette sokadmagunknak.

Még a „Százszorszép” próbáján történt, hogy egyszer, amikor Ferenczi főrendező a színpadon rendezett és utasításokat adott, Kerényi Gabi néhány lépésre egy társasággal diskurált. A kedves Ferenczi, akit zavart a beszélgetés, nagy mérgeesen odaszólt Kerényinek: „ne Gabi zahoda”.

METROPOLITAN

NYOMDAI MŰINTÉZET
BUDAPEST, VI., KIRÁLY-UTCA 106. SZ.

NYOMTATVÁNYOK
IZLÉSES KIVITELBEN

A plakátművészet reneszánsza

Művészek Reklám Műhelye címmel jelentős vállalatot alapított Fodor László vezetésével a magyar rajzoló művészek táborának néhány kiváló tagja. A művészi vállalkozásnak az a célja, hogy előrevigye a reklámművészetet és azt nyugat-európai arányokban fejlessze, mert nálunk még mindig nem tudják eléggé mérlegelni az artisztikus plakátok jelentőségét. A művészi vállalkozással egyébként legközelebbi számunkban még bővebben foglalkozunk.

A vállalat művészi vezetője Fodor László, tagjai pedig, amint Major mester nekünk sorjában lerajzolta: Ékes Árpád, Végh Gusztáv, Metzner Ernő, Csabay Ékes Lajos, Jeges Ernő, Tuszkay Márton, Gáspár Antal, Somfay István, Bér Dezső, Gara Arnold, Gedő Lipót, Major Henrik, Fodor László, Pólya Tibor, Szigethy István, Szántó Lajos, Déry Imre, Rév István Árpád.

A „Sevillai borbély“. A vigerak hallhatatlan mesterének, Giacomo Rossini-nek ezt a nagyszerűen bőkezű és bájos szövegkönyvű operáját adta Mikulás-napi aján-

délul az Opera. A Sándor Erzsiről vallott megkülönböztetett meggyőződésünk csak erősödött és alaposodott evvel az előadással. Bájos, pajkos, okos és kokett kis Rosina ő és a tőle megérzett és visszaadott humor talán legjobban találja el Rossini kedélyvilágát. Koloraturája mindvégig tüneményesen könnyű és tiszta. Mellette rögtön a kettős minőségben szereplő dr. *Dalnoky*t kell méltó dicséretben részesíteni. Mint rendező, igen finom stílusérzékkel nyult a darabhoz és nem egy szellemes ötlettel emelte a hangulatot. Azt a scenikai hibát, amely a koromsötét színpad hirtelen és indokolatlan megvilágításából folyik a III. felvonás vihar jelenetében, remélhetőleg csak napi jelenségnek foghatjuk fel és nem lesz a rendezés állandó hibája. A kórikusan együgyű, féltékeny doktor ismert figuráját pedig jobb kezekbe aligha adhatták volna. És ha kedves kórikum részesül dicséretben, akkor *Venczell* Béláé a következő sorrendi hely. Olykor ugyan kissé vaskos volt és az ismert Falstaffjára emlékeztetett, de ez a typus — ugyálszik — nála az egyéniséggel olvadt össze. A Don Basilio lehetetlenül zavartalan nyugalma és jellemző prüdériáját kitűnően adta vissza. Dr. Székelyhidy Almaviva grófia mindvégig előkelő, művészi és a szerep szalonkarakterének megfelelő volt. Kevesebb jót szólhatunk Szemeréről, a címszereplőről. Énekesi indiszpozícióját nem is tekintve, nem tartjuk szerencsés megoldásnak a fürge, furfangos, ugrifüles borbély szerepét vele megjátszatni.

A kisebb szerepek kreálói: Bársony Dóra — a doktor házvezetőnöje, *Kertész* — Fiorillo, az első felvonásban szereplő zenekar vezetője, *Toronyi* — a karhatalom parancsnoka, szépen megfeleltek szerepeiknek. Előadás, zenekar jó volt.

*

Az ezüst sirály, Földes Imre és Buttykay Ákos sok háborúságot okozott operettje, már ki van szerepezve és hétfőn már első próbái is megkezdődtek a Városi Színház zongoraszobájában. Az operett főszerepeit Király Ernő és Kosáry Emmyn kívül Sziklay József, Pálásthy és Sik Rezső játsszák. A bemutató előadás az eddigi tervek szerint február hónapban fog valószínűen zajos sikerrel lezajlani.

*

Náday a — kívándorló. Náday Béla a Nemzeti Színház kitűnő művésze elutazott tőlünk, messze Dél-amerikába. Fiuméig vasuton ment, onnan az antant misszió közbenjárására angol hajón vitték Amerika felé. Náday július hónapig kapott szabadságot, amikor hazatér Magyarországra.

*

Ada és Faludi építészeti és iparművészek, lapunk munkatársai IV., Károly-körút 9. alatt modernül berendezett műtermet nyitottak.

*

A Primadonna az Intimben. Az Intim-kabaré december 16-án mutatta be új műsorát, amelynek középpontjában egy pompás kis egyfelvonásos Balassa-Komjáti operettje áll. A „Primadonna“ címmel az ötletes szövegű és frissen pergő muzsikájú kis operettet I. ház Aladár a Király Színház tagjának vendégfellepte és a nagyszerű Szeles Elza, a kedves Cseresznyés Erzsi, Cseh Iván és Doktor János viszik sikerre. Balázs Sándor kedves kis bohózatában a Végre-ben Mészáros

Alajos, Asztalos Mária és Kovács Andor derítik jókedvre a közönséget. Viszontlátásra címmel írt Erdődi Mihály egy kis énekes tréfát, amelyben Kiss Lajos, Cseh Iván és Virágh Rózsi játszanak, Nagy sikert aratott a Szeparében című vigjáték, amelyet August Neidhardt eredetijéből Doktor János alkalmazott magyar színre és amelyben Szeless Elza, Doktor János, Cseh Iván és Asztalos Mária kaptak megérdemelten tapsokat.

*

Reprízok az Operaházban. Két új érdekes reprízre készül Ábrányi igazgató az Operaházban. Az első Wagner: Nürnbergi mesterdalnoka lesz, amelyet teljesen magyar előadásban mutatnak be a közönségnek. Walter Stölzing szerepét dr. Székelyhidy Ferenc, Évát M. Medek Anna, Haus Sachsot Rózsa Lajos és Beckmersen szerepét dr. Dalnoki Viktor éneкли, aki az előadást rendezi. A következő repríz Beethoven: Fidelio-ja lesz, amelyben Leonora szerepét Haselbeck Olga éneкли, Florestan Pilinszky Zsigmond lesz, Pisakko szerepében Kálmán Oszkár lép fel.

*

A bécsi Raimund Theater bemutatta Ascher Leo legújabb operettjét „Was Mädchen träumen“ címűt, amelynek szövegkönyvét Jacobson és Bodansky írták. A kissé naiv és igénytelen operettet Rainer és Glawatsch, Bécs két kedvence vitték sikerre.

*

Nagy Endre vigjáték. A Dunaparti Színház *Piri papája* címmel mutatja be Nagy Endre háromfelvonásos vigjátékát. Ez a darab tulajdonképpen a család apoteozisa és arról szól, hogy egy fiatal leány végtelen kedvességével visszacsábítja a családi tüzhelyhez tilosba tévedt papáját. A bohózszerű darabban redkivül vidám szerephez jutott: Tanayné Halmi Margit, Bánhidya Ilona, Lóth Ila, Kabos, B. Kovács és Hegedüs. Az előadásokat a szerző fogja konferánsszal bevezetni.

Rózsa a Belvárosiban. Szigligeti Rózsája gyönyörűen kirukkolt a Belvárosban és teljes pompájában bontakozik ki esténként a zsúfolt ház előtt. A magyar nyelv nemes zengése ül diadalt a kedves és finom színházban, e klasszikus magyar vigjáték előadásával. A darab kedves meséje bidermayeres külsőségei és a színészek szívből fakadt kedves és közvetlen játéka megérdemelt sikerre viszik az előadást. Simonyi Mária kedves Rózsája, Harsányi Rezső eredetien elgondolt Babel lovagja és Pethő Attila tőzsgyökerez. Toldija és a többiek is mindnyájan zúgó tapsokat aratnak esténként.

*

Lehár premiére-sorozatok

(Saját tudósítónktól). Lehár Ferenc a legnépszerűbb komponista három operettet fejezett be. Az első címe a Kék mazur, a második operett kínai tárgyú, a harmadik pedig spanyol milióban játszódik le. Lehár sokoldalúságát jellemzi mindenestire az, hogy három ilyen különböző és egymástól teljesen elütő motívumú operettet egyidőben alkot. Már tárgyal a bécsi operett-színházigazgatókkal és úgy tervezi, hogy mind a három operett bemutatója egy napra essék. Érdekes volna megtudni, hogy Lehár melyik darab premierjét nézi meg, vagy ha mind a három bemutatón jelen akar lenni, mennyit költ kocsira.

FILM

Rovatvezető:
TURCHÁNYI GYULA.

Kakuk herceg és a berlini erkölcs-filmek

— Nem akarunk többé erkölcs-filmet látni! — adjuk ki a jelszót Linder után szabadon. Szegény pesti ember megy az utcán, az egyik hirdetőoszlopról rákiabál egy cím: A gyönyörök hiénái I., alig megy tovább, a másik hirdetőoszlopról megint hiénák ásitoznak feléje, ez-uttal: A szerelem hiénái. Sohasem volt Pesten ennyi hiéna, mint amennyit ezek a berlini erkölcsfilmek produkálnak. Szegény állatkerti hiéna, furcsán érzi magát, amikor ilyen nagy a konkurrencia.

A német filmgyárak a Richard Oswald-féle „Legyen világosság” című kulturfilm után rávetették magukat az erkölcsfilmekre. Egyre-másra szaporodott Berlinben a sok filmgyár és ne adj’ Isten, hogy valamelyik is csak mást próbált volna csinálni, mint éppen erkölcsfilmet. Direkt buktak az erkölcsfilmekre.

Most megint láthattunk egyet a sokból az egyik legutóbbi filmbemutatón. Kakuk herceg a címe és Otto Julius Bierbaum ismert ponyva-regényéből készült. A filmet készítő berlini Gloria-filmgyár óriási hűhóval, ezrekbe kerülő reklámmal harangozta be a „Kakuk herceg”-et, ilyeneket irtak róla: „ez a film hivatott, hogy az entente-államaival megakadt művészi érintkezést újra felvegye.” Na, ha ezt a filmet az entente-államaiban meglátják, akkor mindörökre a legszigorubb határozatot rendelik el a németek ellen, nehogy valamilyen módon még egy ilyen film becsússzon hozzájuk.

Érdekes, hogy a németek ebben a filmben az amerikai filmeket akarták utánózni. De csak akarták! Öt-tíz méteres jelenetekkel dolgoznak, a képszerűséget akarják megcsinálni a filmben, a színhely minden

GRADÓ kávéház

ARÉNA-UT 17.

Esténként TOLL KÁROLY
hirneves cigányprimás teljes
zenekarával hangversenyez.

Sportemberek
találkozó helye.

Külön termek.

öt perben változik. Azt hitték, hogy ezzel valami világszenzációt csinálnak, pedig dehogy... Annyira összekeverték a cselekményt, hogy a legöregebb filmróka sem tudja elmondani, tulajdonképpen mi is van ebben a filmben. Szóval az amerikai stílus nem sikerült.

Ezzel szemben azonban sikerült olyan filmet csinálni, amely valósággal hemzseg a perverz jelenetektől. Flagellatio, homoszexualitás, lesbosi szerelem, éjjeli lebujok — ez mind benne van ebben a filmben. Elég volt már ezekből a filmekből! A legerélyesebb filmcenzurát követeljük a vállalatok részéről, mert ezeket az „erkölcs-filmeket” nem szabad a közönség elé vinni.

Még valamit, amire nagyon büszkék voltak a németek ebben a filmben: a diszletek! Hát igen! Eldicselkedtek, hogy felépítették velencei lagunáival Siciliát, a maga napsugarasságával! Hát elénk tudja varázsolni egy filmrendező, meg egy film-diszletmázoló ezeket a gyönyörű táakat a festett rongyokon? Ezt ugyan senki sem hiszi el! Látszik is a filmen elejétől a végéig, hogy diszlet minden!

Nem hisszük, hogy a pesti mozgóképszínházak bemutatnák ezt a filmet a közönségnek. Ellenben ajánlunk valami jó megoldást. Mutassák be a „Kakuk herceg”-et a magyar filmgyárak képviselőinek, azzal a megjegyzéssel, hogy nézzék meg jól, figyeljenek mindenre és azután jegyezzék meg, hogy így nem szabad filmet csinálni!

• Parfüm •

Begum D'Algra:

• AL • INDIAI • FÁZ • VIRÁGY • KERTJÉN •

• LÉGYDÁRVÁTA •

• Lengyel György és László •

• DRÓGERIA •

• BUDAPEST •

• NAGYTELEP TITKA •

Felvétel közben

Érdekházasság a címe a *Glória* filmgyár legújabb filmjének, amit e hó 17-én délelőtt mutatnak be meghívott szakközönség előtt a Mozgókép Otthonban. Az érdekes meséjű film Glyn Elinor regénye után készült, főszerepeit *Bánhid*y Ilona, *Törzs* Jenő, *Szőke* Sándor és a kis *Lubinszky* Tibor játsszák.

A *Filmművészeti Almanach*, amelyet *Lajta* Andor szerkeszt, a napokban fog megjelenni. A moziszakma iránt érdeklődők igen becses kézikönyvet nyernek *Lajta* Andor e karácsonyi albumában, amely a film szakma minden ágával foglalkozik érdekes leírásaiban. Az almanach a kiadóhivatalban (Stefánia-ut 23) megrendelhető.

Egy dollárkirálynő kalandjai címmel amerikai ötfelvonásos kalandortörténetet mutat be december havában az *Omnia*, amelynek főszerepét *Peorol Withe* az Amerika leánya főszereplője játsza.

Cinabar címmel 24 felvonásos filmkolozsuzst mutattak be a múlt hét két délelőttjén az *Omnia*ban. A négy folytatásban lepergő rendkívül izgalmas film szinte hihetetlen mérész trükkökben és bravúrosan megjátszott jelenetekben bővelkedik, amelyek a közönséget állandó izgatott érdeklődésbe fogják ragadni.

Uszó mozi a malájok három-négy egymás melletti szigeteit tartja érdekes izgalomban. Örülnek a malájok és kínaiak szigeteiken, egy öreg hajóra ugyanis felszereltek egy vetítógépet, a fedélzetre néhány padot helyeztek s az így felszerelt mozi végigjárja a szigeteket és szórakoztatja a benszülötteket.

Richard Oswald a német „erkölcsfilmek” rendezője és megalapítója az ilyenirányú „kulturfilmeknek”, néhány újabb ilyenirányú filmmel készült el, amelyekről jellemzésül csak e címeket írjuk ide: *Akik eladják magukat* és a *Prostitúció*.

Hebbel-filmet készített a berlini Cserépy-filmgyár *Hebbel* híres drámája, a *Mária Magdolna* nyomán. A főszerepet *Lucie Höflich* játsza.

Új magyar film Az *Omnia* filmköleszönző e napokban kezdte meg egy szenzációs angol regény megfilmesítését. *Beck Pál* a címe, amelyet angol eredetijéből *Márkus* László írt át filmre. A főszerepeket: *Hollay* Kamilla, *Boyda* Juci, a férfiak közül *Fenyő* Emil és *Dénes* Oszkár játsszák. A filmet *Décsy Alfréd* rendezi.

A *Star*-filmgyár e napokban fejezte be *Nantes* című *Zola* regényből átirított filmét, amelynek főszerepét *Németh* Juliska és *Fenyő* Emil játsszák.

Az *Astra* filmgyár erősen készül a jövő szezónra. Diszletraktárát most javítja és cseréli fel ujjakkal. Tárgyalások indultak meg aziránt is, hogy a gyár főrendezői tisztét egy német rendező vegye át, aki annakidején az első Jókai filmeket rendezte nálunk.

Felölös szerkesztő:
KARDOS ISTVÁN.

Kiadóulajdonos:
KOMÉDIA LAPKIDÓVÁLLALAT
Igazgató: Elek Rezső

Segédszerkesztők:
BALOG SÁNDOR és SEBŐK SÁNDOR

Előfizetési ár:
Egy negyedévre — — — — — 36.— K
Egy félévre — — — — — 72.— K

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Teréz-körut 24-a szám

Metropolitan nyomdai műintézet és kiadóvállalat, Király-utca 106. szám. Telefon 143-62.

INAGY, SIMONYI, BÁNÓCZINÉ
Szigligeti: Rózsa

Papp Rezső felv.

Komédia

ABOS ELZA
a Dunaparti Színház tagja

Angelo felv.